

Gäller för: Radiologisk mottagning NÄL

Giltig från: 2025-09-24

Innehållsansvar: Carina Granström, (cagr2), Sektionsledare

Giltig till: 2027-09-24

Godkänd av: Ann Örtoft, (annor12), Överläkare

Pleurabiopsi med ultraljud

Metodbok Ultraljud

Gemensam rutin för att utföra undersökning på ett säkert och enhetligt sätt.

Förändringar i denna version

Reviderad: Tagit bort och uppdaterat länkar.

Utförs

NÄL

Patientförberedelser

- Patienten är fastande 6 timmar före undersökningen
- DT Thorax ska vara utförd
- Provtagning enligt rutin: [Koagulationsstatus vid perkutana interventioner, handläggning.](#)

Undantag: Vissa patienter från Palliativa enheten, se [Provtagningsrutiner för palliativa patienter](#)

Kontrollera provsvar i Melior och skriv in värdena, provtagningsdatum och din signatur i Remissanteckningar i PACS/RIS.

Läkemedel

	NÄL
Anestesi Xylocain 10 mg/ml, 10 ml	Skåp 1

Material

	NÄL
Punktionsset Sahlgrenska	Skåp 2
Transducer Cover Kit/slangskydd, steril gel (till transducer)	Skåp 2
Transducer Cover 100 mm (till pistolen)	Skåp 2
Biopsipistol /grön låda	Skåp 2
Nål för punktion (rådgör med läkaren)	Skåp 2
Mellannål/Rosa; 18g x 10 cm, 18g x 13 cm, 18g x 20 cm	
Formaldehydlösning 4% fosfatbuffrad 1 burk (till vävnadsprov)	Låda 4
Sterila handskar 2 fp (läk, ssk/usk)	Skåp 2
Obs! Spara pappret från en handskförpackning till vävnadsprovet	
Plastförkläden, Obs!	

Tillvägagångssätt

1. Patienten i ryggläge, sidoläge alternativt sittande – rådgör med läkaren. Läkaren kör ett vanligt ultraljud.
2. Steriltvätta patienten över aktuellt område.
3. ½ hålduk över patientens nedre del – aktuellt område
½ hålduk över patientens övre del – aktuellt område
grönt lakan över patientens ben.
4. Steril plast över ultraljudsmaskinen och tangentbord.
5. Klä transducern med sterilt slangskydd/gummiband.
6. Häll en klick gel på patientens sterila lakan.
7. Läkaren placerar transducern på patienten och ger lokalbedövning. Därefter sticker läkaren med biopsipistolen och tar ett vävnadsprov som placeras på papperet från handskförpackningen.
Med sax/pincett placeras provet i burk/Formaldehydlösning.

Dokumentation i PACS

- Läkaren fyller i Farmaka i undersökningskortet
- Fyll i ansvarig läkare, sjuksköterska/undersköterska
- Start-stopptid
- Undersköterskan skriver ut ett Omvårdnadsdokument som följer patienten till avdelningen.

Hantering av prover

Information/förfrågan till polikliniska patienter

”Går det bra om provet sparas till forskning?” [Biobankslagen](#)

Informationsblad till patient - [Till dig som lämnar prov](#) – för utskrift (Nationella Biobanksrådet)

Burk/Formaldehydlösning

Märk upp burken/Formaldehydlösning med etikett, skriv; datum, avd t ex Kir mott, patientens namn, personnummer (10 siffror), undersökning: Biopsi. Stäm av patientdata på etikett och remiss med patienten!

Vid prov från olika lokalisationer; numrering.

Höger eller Vänster vid pariga organ.

Remissförfarande

Remissförfarande Kontrollera remiss i Melior

Använd annars Remiss ”PATOLOGI”

Alternativt använd ifyllningsbar PAD-remiss via datorn (för utskrift)

Remissen ska innehålla: namn, personnummer (10 siffror), provtagningsdatum, avdelning, remitterande läkare

Kliniska data, utmärkt område för provtagning – fylls i av röntgenläkaren

Vid provtagning från olika lokalisationer numrering, höger eller vänster vid pariga organ.

Prov/remiss lämnas

NÄL
Dagtid (7:30–15:30) Av ultraljudspersonal
Jourtid Prov/remiss följer med patienten till avdelningen

Eftervård

Vanligen två timmars sänkläge och fasta samt lungröntgen en timme efter punktionen (se omvårdnadsdokument ”intrathorakalpunktion” under fliken NURN Omvårdnadsdokument NÄL). Lungröntgen ombesörjes av röntgen, det vill säga lägg till akutmärkt kort för lungröntgen på biopsiremissen, boka in patienten på ett labb och meddela avdelningen tid och plats för kontrollröntgen.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Radiologisk mottagning NÄL

Innehållsansvar: Carina Granström, (cargr2), Sektionsledare

Godkänd av: Ann Örtoft, (annor12), Överläkare

Dokument-ID: NU10095-1819752655-398

Version: 7.0

Giltig från: 2025-09-24

Giltig till: 2027-09-24